

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa județeană - Galați

19 martie 2022
Clasa a XI-a

- **Toate subiectele sunt obligatorii.**
- **Lucrările în care eseul/răspunsurile sunt precedate de titlu și/sau motto vor fi notate cu zero puncte.**
- **Timpul efectiv de lucru este de trei ore.**
- **Punctajul total este 100 de puncte.**
- **Nu se acordă puncte din oficiu.**

Citește cu atenție textele de mai jos:

A.

Deoarece miezul nopții trecuse de mult, m-am dus să mă culc, dar capul îmi era plin de așăzăminte, de boieri, de fruntași, mijlocași și codași. Chiar în pat urmam să judec pe boieri, ceea ce mă împiedeca să adorm. Deodată îmi trece prin gând: Dar printre acești boieri pe care îi judec eu atâta de aspru se află și ascendenți de ai mei. Oare ce ar zice ei de mine dacă ar ști ce cuget despre faptele lor?

Gândul acesta mă făcu să zâmbesc și să-mi închipuiesc mânia fiecăruia dintr-înșii, și astfel am adormit.

Niște pocnete de bici și zgomotul unei trăsurii care se opri la scară mă treziră în curând. Se auziră lovituri puternice în ușa de intrare, scârțietura ce o făcu această ușă deschizându-se, apoi pași grei și grăbiți care suiau scările și se apropiau de ușa ietacului.

Sărind din pat, căutam revolverul, când ușa se deschise iar o droaie de arnăuți se aruncară asupra mea și-mi stăpâniră brațele. Fără a răspunde la întrebările mele, fără a baga în samă rugămintele nevastei și lacrimile copiilor, care se suise sus numai în cămeșile lor de noapte, arnăuții mă îmbracă într-o clipă, îmi puseră șoșonii, blana și căciula. Apoi, fără a mă îngădui să-mi ieu buna-ziuă de la ai mei, mă scoborâră jos și mă scoaseră afară, la scară. Aici văzui o lungă brașovancă, cu poclit de piele neagră, la care erau înhamați opt cai de poștă din cei mici și slabi, care-i țineam minte din copilăria mea, cu hamuri de frânghie și mânați de doi surugii.

Fără a pierde o clipă, arnăuții mă aruncă în brașovancă, vro patru ieu loc alătura cu mine sau în fața mea, iar ceilați se grămădesc pe capră și în coadă, bicele pocnesc, mai aud o dată bocetele nevastei și a copiilor și zburăm pe poartă.

Era întunec beznă. Trecurăm Trotușul, străbăturăm târgul adormit, într-o clipă și în fuga cailor urcam Galianul, ne scoboram în valea Tazlăului, pe care îl treceam prin vad, și ajungeam în vârful dealului, la Pietricica, cât ai lua un pahar cu apă.

De aici goana cailor se făcu și mai nebună, nu trecurăm, ci lunecărăm prin Bacău ca o nălucă, dar ca o nălucă zgomotoasă, căci surugiii chiuiau cât puteau.

Când ajungeam în Roman, după ce trecusem, tot în fugă, peste podul Moldovei, ale cărui bârne, neprinse în cuie, saltau în urma noastră, se crapa de ziuă. Trecurăm într-un galop nebun prin pădurea de la Strunga – arnăuții mei, de grija talharilor, ținând în fiecare mână câte un pistol cu cucoșul ridicat; străbăturăm Cârligătura goală de copaci și, pe la prânzul cel mic, intram în Iași prin rohatca Păcurarului. Ulițile erau pustii, casele erau mici și joase, ușile și fereștile, închise cu obloane de fier. Într-o clipă străbăteam ulița mare, treceam pe dinaintea mitropoliei nerestaurate și ne opream la scara din mijloc a palatului administrativ. Răpegiunea cu care călătorisem îmi tăiese sufletul, astfel că, de când fusesem suit în trăsură și până la clipa sosirii mele la scara palatului, nu fusesem în stare să scot un singur cuvânt.

Radu Rosetti, *Un vis istoric*

B.

— Se poate, urmă călugărul; căci de la întâmplarea aceea a trecut vreme adâncă. Acel Haralambie era un arnăut domnesc. Și-așa, prea cinstite comise Ioniță, într-o bună zi Dumnezeu a vrut să-și urască slujba la poarta Domniei și să intre în codru, cu tovarăși, cum era obicei pe-atunci. Și-așa cum se afla, cu seleaful stăpânirii pe el și cu strai înflorit, a prins a lovi curți boierești și sate și-a lua mare dobândă. Și-avea el codrii și drumurile lui, și-anume fântâni și trecători, pe care le ținea sub putere. Și pe cel ce se scula împotriva-i îl pălea cu hamgerul ori îl detuna cu pistolul. După atâtea îngroziri și morți de om, au căzut cu lacrimi la picioarele lui Vodă mulți boieri și negustori, și norod, arătând răutățile și asupririle lui Haralambie. Și Vodă a rânduit ispravnicilor să alcătuiască poteri și să prindă pe vrăjmași. Și-au pornit poteri și s-au lovit cu hoții și-a biruit Haralambie. Iar alteori, când nu putea birui, se trăgea pe poteci și prin munți, în sălașul fiarelor... S-au ținut treburile aceste rele, până ce tare s-a zbârlit și s-a mâniat Domnia. Și-n ziua de Sântămăria mare, la 15 a lunii lui august, s-a rânduit divan; și Vodă Ipsilant a intrat posomorât între boieri. Nici n-a răspuns la închinări, ci numa-și pieptăna barba cu degetele și pufnea.

— Am auzit iar de răutățile hoților! - a prins a striga el. A pălit Haralambie la Dumbrăveni, la moșia noastră, și-a răpit banii de la orândă și de la moară! Atâtea nelegiuiri nu mai putem suferi! Strigă și plânge norodul în toate părțile! Ce-ai făcut și ce-ai rânduit, cinstite vornice? (...)

— Măria ta, acest Haralambie a fost om tare între neferii Domniei, înainte de a se fi hainit. Și braț și ochi ca dânsul n-are decât frate-său, Gheorghie Leondari, tufecci-bașa: carei om cinstit și viteaz și arată mare scârbă pentru răutățile frățâne-su. Măria ta, eu socot să chemi pe tufecci-bașa; și poruncește-i să supuie pe frate-său....

Vodă a stat și-a. cugetat, și și-a scărmanat barba, și se plimba de colo-colo.

— Așa este, vomice, a grăit el. Am știut de frăția asta, și m-am bucurat de credința lui tufecci-bașa Gheorghie, dar n-am cugetat că el e vânătorul cel bun. Să vie acuma la poruncile mele!

Îndată s-au izbit unul în altul aprozii și-au năvălit la odăile neferilor, și tufecci-bașa Gheorghie s-a înfățișat. Iar Vodă și-a pus barba-n piept și s-a încruntat la el.

— Ascultă, căpitane Gheorghie; am iubit slujba ta care mie mi-a fost cu credință și cu dreptate. De aceea te-am miluit, și-n vremea domniei mele ai dobândit curte și moșie în ținuturile leșilor. Dar precum știi, fratele tău Haralambie a umplut țara de plângere. Și-acuma a venit

vremea să răspunzi tu pentru el. Îți dau, căpitane Gheorghie, două săptămâni. Alege-ți slujitori câți vrei. Până-ntr-acest soroc să-mi aduci la picioare, viu ori mort, pe fratele tău. Altfel, n-ai să mai vezi obrazul meu, nici lumina zilei!

Tufecchi-bașa Gheorghie n-a răspuns îndată. Când și-au ridicat boierii ochii cătră el, l-au văzut fără sânge-n obraz și, cât era de nalt și de spătos, parcă se cumpănea. Apoi a grăit:

— Am înțeleș, măria ta!

(...) Ș-a doua zi Gheorghie Leondari, aflând de-o prădăciune, a și călcat pe urmele hoților. Și dintr-acei ceas s-a ținut de pașii lui Haralambie, ca un câne care adușmeacă putoarea fiarei. Și l-a mânat din culcuș în culcuș, zi și noapte fără hodină. Și-n ziua a opta, pe vreme de ploaie, în zori, a bătut cineva în geamul casei noastre, în sat la Bozieni.

Maică-mea a răsărit de lângă mine. A tras grabnic zăvorul de la ușă. Ș-a intrat, ud și cu obrazul supt și cu ochii spăriați, prietinel nostru, îl știam frumos și falnic. Și când venea uneori, sară, și se așeza pe laiță, își punea ușor mâna în creștetul meu și mân mângâia. A zis repede și răgușit

— Dă-mi să mănânc!

Maică-mea s-a înfricoșat. Și căuta tremurând blidele și mămăliga rece. Din alte vorbe, am auzit pe acestea, și nu le voi uita până la moarte:

— Mă hăituește frate-meu Gheorghie ca pe lup! N-a avut vreme să îmbuce nimic. S-au auzit pași afară și voci: .

— Ieși, Haralambie, c-au înconjurat grădina și ne pierdem capetele!

L-am auzit icnind cu mânie. A tras din seleaf pistoalele și s-a izbit în ușă. Maică-mea m-a luat de mână și-am fost și noi îndată afară pe prispă. Și-n livadă am văzut pe voinici, cu armele gata. Erau opt ori zece.

Ș-atuncea am înțeleș cine-i Haralambie. Maică-mea a început a plânge încet și mă strângea lângă dânsa și-am văzut că-i vreme de primejdie.

Mihail Sadoveanu, *Haralambie*, din vol. *Hanu Ancuței*

Subiectul I

30 de puncte

Răspunde prin enunțuri la fiecare dintre următoarele cerințe:

1. Prezintă specificul perspectivei narrative din al doilea text. **5 puncte**
2. Explică rolul verbelor la timpul perfect simplu din textul A. **5 puncte**
3. Demonstrează, prin raportare la ambele texte, existența unei idei comune. **5 puncte**
4. Comentează următoarea secvență: *Era întunerec beznă. Trecurăm Trotușul, străbăturăm târgul adormit, într-o clipă și în fuga cailor urcam Galianul, ne scoboram în valea Tazlăului, pe care îl treceam prin vad, și ajungeam în vârful dealului, la Pietricica, cât ai lua un pahar cu apă. De aici goana cailor se făcu și mai nebună, nu trecurăm, ci lunecarăm prin Bacău ca o nălucă, dar ca o nălucă zgomotoasă, căci surugii chiuiau cât puteau.* **5 puncte**
5. Exprimă-ți opinia despre relația dintre cei doi frați evidențiată în textul B. **5 puncte**

Notă: Niciun răspuns nu va depăși 100 de cuvinte.

Pentru conținut, vei primi **25 de puncte**, iar pentru redactare, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

În vederea acordării punctajului pentru redactare, răspunsurile vor fi formulate în enunțuri.

Subiectul al II-lea**35 de puncte**

Combinând informațiile din cele două fragmente selectate, **scrie un editorial despre relația dintre cetățean și autorități.**

Notă: Pentru **conținut**, vei primi **30 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct).

Subiectul al III-lea**35 de puncte**

Scrie un eseu de 600-900 de cuvinte despre **tema socială în literatură**, utilizând ca suport textele de mai sus și valorificând experiențele tale culturale.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/ a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/ raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Pentru **conținutul** eseului, vei primi **30 de puncte**, iar pentru **redactare**, vei primi **5 puncte** (utilizarea limbii literare – 1 punct; logica înlănțuirii ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; punctuația – 1 punct; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – 1 punct.)